

REEËN IN HET ACHTERHOEKSE COULISSELANDSCHAP

SUCCES kent keerzijde

Het is Arjan Boomkamp die plots wijst op een drietal reeën dat uit een aangeplant eikenbos stapt. Eén huppelt naar het open veld, maar keert snel weer terug het veilige bos in. 'Het is nog te vroeg in de middag voor ze om het veld in te gaan', weet jager en FBE-bestuurder in Gelderland Wim Broens. Met zijn vriendin Anjo Otten maakt hij bijna dagelijks een rondje langs hun eigen velden nabij het dorp Westendorp in de Achterhoek. Het reeënbeheer eist volop de aandacht van de jagers in de Wildbeheereenheid Wisch.

TEKST EN FOTO'S DOUWE ANNE VERBRUGGE

FOTO: BAS WORM

Anjo Otten, Arjan Boomkamp en Wim Broens maken een rondje door het veld

Het gaat te goed met de reeënpopulatie in Nederland. En zeker in de Achterhoek. 'Daar mag wel eens wat meer aandacht voor komen', zegt de 76-jarige Wim Broens. Al jarenlang is hij actief in verschillende bestuursfuncties op gebied van jacht en faunabeheer in Gelderland. 'Vaak gaat er in al die vergaderingen veel aandacht uit naar het edelhert en het wilde zwijn. De problematiek rondom het ree is vaak het laatste agendapunt, dat snel wordt afgevinkt. Onterecht. Het groeiend aantal reeën verstoort de biodiversiteit in de bossen. En wat te denken van het valwild? Alleen al in de afgelopen maand maart zijn er in de provincie Gelderland 139 reeën aangereden.'

COULISSELANDSCHAP

De cijfers van de WBE Wisch bevestigen het landelijk beeld. Anjo Otten (57), die secretaris is van de WBE, pakt de papieren erbij en spreidt ze uit op de boerenkeukentafel: 'In 2013 hadden we hier 29 stuks valwild aan reeën, in 2020 was dit al opgelopen naar 57. Een verdubbeling.' De WBE heeft een oppervlakte

De problematiek rondom het ree is vaak het laatste agendapunt

van 6.500 hectare. Het klassieke coulisselandschap is nog steeds goed zichtbaar. Broens: 'De vele boertjes die hier ooit met acht koeien, twee varkens en een kippenhok hun nering bestierden, hebben het landschap gevormd. De structuur van de akkertjes van toen bepalen gelukkig nog in grote mate het landschap van nu. De groene biljartlakens hebben weliswaar ook hier hun intrede gedaan, maar gelukkig is dat beperkt gebleven. De afgelopen jaren heb ik zo'n 40 hectare aan bos- en akkergebied kunnen kopen in deze omgeving. Die beheren we op een natuurvriendelijke manier. Ook rond onze boerderij zaaien we de velden in met wildmengsels. De fazanten lopen haast de keuken in.'

WARMTEBEELDCAMERA

De jachtcombinatie waar Wim en Anjo deel van uitmaken, bestaat uit vier jagers. De 45-jarige Arjan Boomkamp uit het naburige

dorp Harreveld heeft als gastjager een bijna 'permanente vergunning' van de combinatie om te jagen en te beheren binnen de 350 hectare van de jachtcombinatie. Arjan: 'Op mijn 18e heb ik mijn jachtdiploma behaald. Dat heeft mij toen meer geld gekost dan mijn rijbewijs, haha. Ik ben ermee opgegroeid, maar het jagen zit ook gewoon in me. Onze 12-jarige zoon Rens heeft die passie ook, terwijl zijn oudere broer Dirk veel minder met de jacht heeft. Mooie bijkomstigheid is dat ik met mijn installatiebedrijf baas ben over mijn eigen tijd. Zo kan ik geregeld een rondje maken langs de velden.' Het afschot van reeën vindt eigenlijk alleen plaats in de ochtend- en avonduren. Rond de schemertijd komen de dieren uit de dekking. Wim: 'De warmtebeeldcamera wordt ook wel eens ingezet om ze op te sporen. Eerst was ik hierop tegen, ik vond het geen eerlijke jacht. Maar het blijkt toch wel handig. Zeker om de doelstellingen in de afschotcijfers te kunnen behalen. En weet je: bij de discussie of het haas wel of niet op de rode lijst moet, zijn we dit jaar in Gelderland ook gaan tellen met de warmtebeeldcamera. Door dat ding zie je pas hoeveel házen er lopen! Onvoorstelbaar. Zullen we anders even een rondje gaan maken?'

FOTO ANJO OTTEN

EXPLOSIEVE GROEI

Arjan hobbelt met zijn fourwheeldrive voorzichtig over de zanderige bospaden. Hij weet waar de kuilen zich bevinden. Het bos dat in bezit is van Wim Broens is deels kaalgekapt. 'De letterzetter, een kever, zit in de fijnspar. Half Duitsland heeft ermee te maken, nu trekt het hier naartoe.' Anjo maant Arjan om even te stoppen. Ze ziet beweging in het bos. Een haas schiet weg. 'Ga maar weer door!' Voor de explosieve groei van de reeënpopulatie heeft het drietal geen pasklare verklaring. Anjo: 'Het ree heeft geen natuurlijke vijanden en weet zich goed aan te passen aan de veranderende omstandigheden.'

BOSVERJONGING

Vanuit de Faunabeheereenheid Gelderland wordt nu volop ingezet om de groei van het aantal reeën tegen te gaan. De uitdijende populatie zorgt er onder andere voor dat het bos zich niet kan verjongen. Alle knoppen van planten en struiken worden opgevreten waardoor de biodiversiteit afneemt. Ook de doelstelling om het toenemend aantal verkeersaanrijdingen met reeën te verminderen wordt bij lange na niet gehaald. Anjo: 'Het verhogen van het afschot is maar

FOTO ANJO OTTEN

Het klassieke Achterhoekse coulisselandschap is een eldorado voor reeën

een deel van de oplossing voor het verbeteren van de verkeersveiligheid. Wij weten precies waar de hotspots zitten als het gaat om aanrijdingen. Op die locaties kunnen wij ons richten op meer afschot, maar we weten nu al dat andere reeën die opengevallen gebieden zullen bezetten.'

LOKALE KENNIS

'Daarbij moeten we als jagers niet vergeten om bij het beheer te blijven kijken naar de conditie van het dier en of de opbouw van de reeënpopulatie binnen een bepaald gebied goed in

Loos alarm: tussen de uitgetreden reeën bevindt zich geen bok

Anjo kijkt vanuit de strategisch geplaatste hoogzit of er zich reeën ophouden in de jonge bosaanplant

evenwicht is. We hadden onlangs een tweetal reeën met schurft. Die heeft Arjan weten te schieten. Wat ik wil zeggen: kennis van het lokale veld is en blijft essentieel. Zo is het goed dat wij als jagers wildspiegels plaatsen, maar daar wennen de reeën blijkbaar na een tijdje ook weer aan waardoor het effect vermindert. Een eenduidige oplossing voor de groeiende populatie is er niet. Het zal de komende jaren nog wel wat discussie opleveren.'

DRIETAL REEËN

Bij de hoogzit aangekomen tuurt Anjo over de toppen van de jonge eikenbomen. Geen ree te zien. 'Soms neem ik alleen mijn fototoestel mee. Het uitzicht over dit eeuwenoude landschap is fenomenaal.' Ook Arjan is geregeld te vinden in de hoogzit. Contemplatieve momenten zijn aan hem niet besteed; iets met Achterhoekse nuchterheid. 'Nee joh, als ik daar eenmaal zit ben ik veel te geconcentreerd bezig met de jacht.' Afgelopen weken schoot hij vijf reeën. Soms binnen een afstand van slechts dertig meter. 'Het kwam zelfs voor dat een ander ree dat vlak in de buurt stond, gewoon bleef staan toen ik het schot gelost had.' Plots onderbreekt Arjan zijn eigen jachtverhaal om te wijzen op een drietal reeën dat uit het eikenbos tevoorschijn komt. Het geweer gaat echter al snel weer in het foedraal, de sprong bestaat uit louter vrouwelijke

dieren. Anjo: 'Er zit een drachtige geit tussen. Zelfs op honderd meter afstand valt haar glimmende buik op!'

Last van een Bambi-complex heeft het jachtgezelschap niet. Wim: 'We hadden vroeger hier een jachttopziener die de bokken zó goed kende dat ie ze een naam gaf. Fanatieke vent joh. Klopte een keer om vijf uur 's ochtends op mijn slaapkamerraam. Toen ik met mijn slaperige kop het gordijn opentrok, keek ik recht in het enthousiaste smoelwerk van die knakker: "Kom op Wim, we moeten het veld in om Janus af te schieten!" Mooi volk hier in de Achterhoek.' •